

Economiebeoefening

Rationalistisch fundamentalisme

De verenging van de economie tot de wetenschap van de rationele keuze doet geen recht aan de pluriformiteit van het vak.

In de *ESB* van 16 maart 1994 lezen we een niet onaardig artikel van G. Ridder en P. Hopstaken over de keuzehandelingen van voetballers. Het bevat echter één onaardig zinnetje: "Economie is de wetenschap van de rationele keuze".

Dat zinnetje kan op drie manieren worden uitgelegd. Ten eerste: de auteurs hebben zo maar wat geschreven, eventjes niet opgelet, zich niet gerealiseerd wat deze mededeling aan reacties zou kunnen oproepen, bij voorbeeld in Haren (Gron.) Zij hebben zich dan irrationeel gedragen – en dan zou de lezer zich kunnen afvragen waarom voetballers, consumenten, beleggers enz. zich wel rationeel zouden (moeten) gedragen en professionele economen niet.

Tweede mogelijkheid: Ridder en Hopstaken hebben wel degelijk nagedacht en ze menen wat ze zeggen. Dan rijst het sterke vermoeden dat ze een flink stuk van de theoretische economie niet kennen. Ricardo, Marx, Keynes, Tinbergen, Sen – allemaal auteurs die ofwel die veronderstelling van rationeel gedrag niet maken, of juist veronderstellingen maken die er mee in strijd zijn (Keynes: animal spirits). Nu is het geen schande om een stuk van de literatuur ongelezen te late; het kan zelfs heel rationeel zijn. Maar het lijkt, alweer, niet erg rationeel om daar in *ESB* blijk van te geven. Onwetendheid siert de mens niet, zeker niet in de academische wereld.

Derde mogelijkheid: Ridder en Hopstaken menen wat ze zeggen, ze kennen de literatuur wel, maar ze vinden al die macro-economen eigenlijk geen echte theoretici – in de macro-economie wordt maar wat aangerommeld, zonder degelijke micro-fundering, zonder consistent systeem. Dan is hun uitspraak een poging om de werkelijk grote economen buiten de

professie te stoten. Nu zou dat geen aparte vermelding behoeven, ware het niet dat ze niet de enigen zijn die zo denken. De micro-fundamentalisten zijn in de aanval, Robert Lucas heeft de Nobelprijs gekregen en het misverstand verbreidt zich dat er slechts één richting binnen het vak bestaat die serieus behoort te worden genomen. Maar zo is het niet. De economie behoort een pluriform vak te blijven, waarin verschillende stijlen van wetenschapsbeoefening naast elkaar bestaan.

J. Pen